

1. Kontaktperson

Förnamn	Emma
Efternamn	Antell-Neem
Telefonnummer	
E-post	

2. Fullmäktigemotion

Skapad, datum	22.4.2026 15.30
Rubrik	Bort med hämskon på utvecklingen av byar och glesbygder
Fullmäktigemotion	Markägarna i byar och glesbygder känner väl till begreppet "planeringshinder", som kan bromsa upp utvecklingen av byarna och i värsta fall hindra den. Historiskt sett har många byar fått hänga i ett grått område i väntan på detaljplaner: ingen ny detaljplan bereds (eftersom andra planer prioriteras) och ändå hänger en detaljplan över byn. Det har funnits flera fall där en tjänsteman (redan i rådgivningssituationen, det vill säga innan den egentliga ansökan lämnas in) hänvisar till den kommande detaljplanen och uppger att sannolikheten för beviljande av undantagslov är liten eller obefintlig, eftersom planen ligger vid horisonten och beviljandet av undantagslov skulle orsaka orimlig olägenhet/besvär för planläggaren i det skede man gör upp en detaljplan för området. Följden blir att lov inte ens söks, eftersom markägaren förståeligt nog inte vill ansöka om det (och betala för ett nekande beslut) om hen redan på förhand får veta att det inte finns förutsättningar för beviljande (enligt den nämnda rådgivningen). Rådgivning är dock inte samma sak som svar på ansökan om bygg- eller undantagslov. Först i tillståndsskedet behandlas ärendet grundligt och det framskrider också till nämndens bord. Bakgrunden till en sådan rådgivning har säkert varit en önskan att hjälpa och ge råd till markägaren: att det inte lönar sig att ansöka – eftersom även ett nekande beslut kostar. Detta råd är också förståeligt om arbetet med planen verkligen pågår. Men det finns områden i Borgå som har fått vänta i upp till 15 år på en detaljplan – utan framsteg. Då är planen inte på riktigt under arbete och då blir rådet en björntjänst för byarna. Det som gör denna ekvation svår är att största delen av de ansökningar om undantagslov som lämnats in – jag betonar uttryckligen "lämnats in" – beviljas. Det betyder alltså att det problem som beskrivs ovan stöds inte av data. Problemet hamnar därmed utanför data, och dessa fall utelämnas helt från statistiken. Denna grupp är ändå betydande, och det finns flera fall från tidigare år. När man granskar saken närmare visar det sig att även ett nekande svar på ansökan om undantags- eller bygglov är avgiftsbelagt för den sökande. Den sökande har kanske till och med förstått att denna rådgivning i verkligheten är ett nekande beslut. Naturligtvis lämnar den sökande inte in någon ansökan om hen redan i ett tidigt skede avråds från att ansöka eftersom hen inte kommer att beviljas lov. Syftet med planläggningen är att utveckla, inte att bromsa upp. En praxis

som bromsar upp ska avskaffas.

Jag föreslår alltså att markägarna i Borgå skulle uppmuntras att mer aktivt än tidigare ansöka om undantags- och bygglov. Ett incitament skulle vara att man till exempel avskaffar kundavgifterna i glesbygden för de nekande beslut där orsaken är att byggandet skulle försvåra planläggarens arbete under utarbetandet av den kommande detaljplanen. På så sätt skulle markägarna bemötas jämlikt och så många projekt som möjligt skulle framskrida ända fram till ansökan. Vi skulle få korrekta uppgifter om hur många sökande det finns på glesbygden och hur många av ansökningarna som godkänns/avvisas. Tjänstemännen anser att det inte finns många sådana fall. Byborna och markägarna anser att detta är ett stort problem.

Utvecklingen av byar och glesbygder är ett strategiskt viktigt projekt. Med denna lilla justering skulle vi kunna komma åt grundorsaken till det ovan beskrivna problemet på ett mer effektivt sätt.